

สรุปสาระสำคัญการจัดทำบัญชีข้อมูล

การจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ ให้เป็นไปตามความในมาตรา 7 (2) (9) และมาตรา 8 ตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 ประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เรื่อง ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ ข้อ 4 (6) และประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เรื่อง มาตรฐานและหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐในรูปแบบข้อมูลดิจิทัลต่อสาธารณะ: ข้อ 5

คำนิยาม

ระบบบัญชีข้อมูล คือ ระบบโปรแกรมประยุกต์ที่ทำหน้าที่บริหารจัดการบัญชีข้อมูลของหน่วยงาน เช่น การจัดการชุดข้อมูล การจัดการคำอธิบาย การค้นหาข้อมูล การเชื่อมต่อ API (กำหนดความหมายโดยศูนย์สารสนเทศยุคทศวรรษภาครัฐ สสช.)

บัญชีข้อมูล คือ เอกสารแสดงบรรดารายการของชุดข้อมูล ที่จำแนกแยกแยะโดยการจัดกลุ่มหรือจัดประเภทข้อมูลที่อยู่ในความครอบครองหรือควบคุมของหน่วยงานของรัฐ (ที่มา: ประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เรื่อง ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ)

ชุดข้อมูล คือ การนำข้อมูลจากหลายแหล่งมารวบรวม เพื่อจัดเป็นชุดให้ตรงตามลักษณะโครงสร้างของข้อมูล หรือจากการใช้ประโยชน์ของข้อมูล (ที่มา: ประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เรื่อง ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ)

ข้อมูล คือ สิ่งที่สื่อความหมายให้รู้เรื่องราวข้อเท็จจริงหรือเรื่องอื่นใด ไม่ว่าจะสื่อความหมายนั้นจะทำได้โดยสภาพของสิ่งนั้นเองหรือโดยผ่านวิธีการใด ๆ และไม่ว่าจะได้จัดทำไว้ในรูปของเอกสาร แฟ้ม รายงาน หนังสือ แผ่นพับ แผนที่ ภาพวาด ภาพถ่าย ภาพถ่ายดาวเทียม ฟลิ้ม การบันทึกภาพหรือเสียง การบันทึกโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องมือตรวจวัด การสำรวจระยะไกล หรือวิธีอื่นใดที่ทำให้สิ่งนั้นถูกใช้ปรากฏได้ (ที่มา: ประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เรื่อง ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ)

คำอธิบายชุดข้อมูล หรือ Metadata คือ ข้อมูลที่ใช้อธิบายสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้มีความชัดเจนมากขึ้น โดยระบุรายละเอียดแหล่งข้อมูล และคำอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูล ซึ่งจะช่วยให้ผู้ใช้ข้อมูลทราบว่าข้อมูลมาจากแหล่งใด มีรูปแบบอย่างไร ช่วยอำนวยความสะดวกในการสืบค้นข้อมูล และใช้ประโยชน์ในการจัดทำบัญชีข้อมูล (Data Catalog) ของหน่วยงาน และของประเทศ และสนับสนุนให้เกิดการเปิดเผย เชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐ (ที่มา: (ร่าง) คำอธิบายข้อมูลหรือเมทาดาทา (Metadata) สำหรับชุดข้อมูลภาครัฐ)

ข้อมูลเปิด คือ ข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ได้โดยอิสระ สามารถนำกลับมาใช้ใหม่และแจกจ่ายได้โดยใครก็ตาม แต่ต้องระบุแหล่งที่มาหรือเจ้าของงานและต้องใช้สัญชาตญาณหรือเงื่อนไขเดียวกันกับที่มาหรือตามเจ้าของงานกำหนด (ที่มา: ประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เรื่อง ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ)

ข้อมูลเปิดภาครัฐ คือ ข้อมูลที่หน่วยงานของรัฐต้องเปิดเผยต่อสาธารณะตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการในรูปแบบข้อมูลดิจิทัลที่สามารถเข้าถึงและใช้ได้อย่างเสรี ไม่จำกัดแพลตฟอร์ม ไม่เสียค่าใช้จ่าย เผยแพร่ ทำซ้ำ หรือใช้ประโยชน์ได้โดยไม่จำกัดวัตถุประสงค์ (ที่มา : ประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล เรื่อง มาตรฐานและหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐในรูปแบบข้อมูลดิจิทัลต่อสาธารณะ)

ข้อมูลสาธารณะ คือ ข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ สามารถนำไปใช้ได้โดยอิสระ ไม่ว่าจะเป็ข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น (ที่มา : ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ เรื่อง หมวดหมู่ของข้อมูล)

ข้อมูลส่วนบุคคล คือ ข้อมูลที่เกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวของบุคคล ที่ทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม เช่น ข้อมูลการศึกษา ฐานะทางการเงิน ประวัติสุขภาพ ประวัติอาชญากรรม ลายนิ้วมือ เป็นต้น (ที่มา : ธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ เรื่อง หมวดหมู่ของข้อมูล)

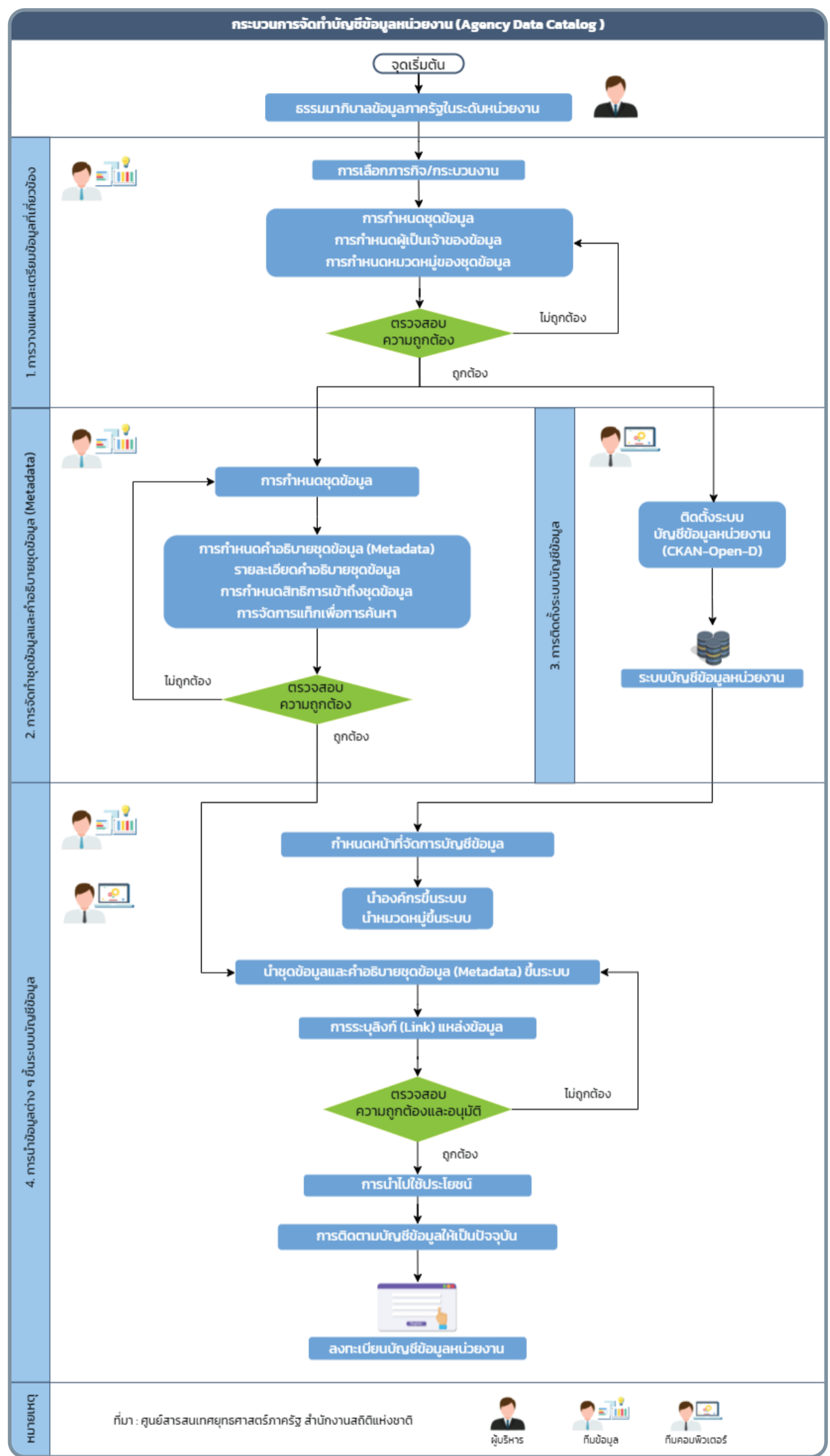
ประโยชน์ของการนำข้อมูลไปใช้

1. ประโยชน์ต่อรัฐบาล
สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลกลางที่ถูกจัดหมวดหมู่ มีผู้รับผิดชอบที่แท้จริง ลดความซ้ำซ้อนของข้อมูล และนำข้อมูลมาใช้เพื่อแก้ปัญหาได้ทันต่อเหตุการณ์

2. ประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐ
(1) เกิดการบริหารจัดการข้อมูลในหน่วยงานอย่างเป็นระบบ โดยใช้บัญชีข้อมูลเป็นเครื่องมือในการบริหารงานข้อมูลเพื่อการเปลี่ยนผ่านกระบวนการขององค์กรไปสู่ระบบดิจิทัลได้อย่างรวดเร็ว
(2) สามารถค้นหาข้อมูลเพื่อตอบสนองความต้องการใช้งานในภาวะวิกฤตได้อย่างรวดเร็ว
(3) มีผู้รับผิดชอบในการจัดทำชุดข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น

กระบวนการการจัดทำบัญชีข้อมูล

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

3. ประโยชน์ต่อภาคเอกชน
สามารถเข้าถึงข้อมูลภาครัฐ เพื่อใช้ในการประกอบการตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจ และนำไปสู่การพัฒนากระบวนการหรือผลิตภัณฑ์ขององค์กร

4. ประโยชน์ต่อภาคประชาชน
(1) สามารถเข้ามาใช้บริการสืบค้นบัญชีข้อมูลภาครัฐ และเข้าถึงข้อมูลเปิดภาครัฐจากแหล่งเจ้าของข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้อย่างสะดวก รวดเร็ว
(2) สามารถใช้ข้อมูลเปิดภาครัฐในการมีส่วนร่วมติดตาม ตรวจสอบความก้าวหน้าและความโปร่งใสของการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐได้
(3) สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์วางแผนการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม หรือต่อยอดนวัตกรรมต่าง ๆ
(4) ความพึงพอใจในการเข้าถึงบริการดิจิทัลภาครัฐที่ดีขึ้น ตามกรอบโครงสร้างรัฐบาลดิจิทัลสู่การเป็นรัฐบาลอัจฉริยะ